

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
 vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Sagføreres moderet for højesteret, voteringsordningen i højesteret og nordiske sagføreres moderet).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 137, fremsættelsen i tidenden sp. 306).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Edel Saunte: De problemer, der søges løst ved det foreliggende lovforslag om ændringer i rettens pleje, er problemer, der har beskæftiget i hvert fald den juridiske verden meget gennem årene. Debatten har i visse tidsrum været meget voldsom; første gang den blussede op var allerede i 1920'erne, så kom ændringerne i retsplejeloven af 1932 vedrørende højesteretsprøven og i 1936 bestemmelserne om voteringen for højesteret. De regler, man fandt frem til i 1932 og i 1936, kunne efter min opfattelse kun være midlertidige, fordi de løste problemerne, skal vi sige kompromismæssigt, og ikke klart gjorde op med de problemer, som virkelig lå til diskussion.

Når man i 1932 veg tilbage for fuldstændig at afskaffe højesteretssagførerprøven, har det nok væsentlig været, fordi man dengang var af den opfattelse, at den mundtlige procedure, som var blevet indført i alle retter, ikke var helt gennemprøvet, og at en række sagførere, der var vant til den gamle skriftlige form, havde svært ved at tilpasse sig den mundtlige procedure. Nu er der jo imidlertid gået så mange år, at praktisk talt alle de sagførere, der procederer i vore retter, har fået en gennemgribende træning i den mundtlige procedure og kan opfylde de krav, der stilles til sagførerne i forbindelse med den mundtlige procedure. Der er jo egentlig ikke nogen principiel forskel i procedureformen for landsretterne og for højesteret; der er en enkelt forskel med hensyn til den rækkefølge, dokumentationen foregår i, men i princippet er proceduren for landsret og proceduren for

højesteret af samme karakter, og efter min opfattelse bør proceduren være nøjagtig lige omhyggelig og lige grundig, både for så vidt angår en klar fremstilling af fakta som en klar fremstilling og gennemgribende gennemgang af det juridiske grundlag, hvorpå påstanden støttes.

Jeg har nu igennem adskillige år haft den fornøjelse at procedere for højesteret, idet jeg har procederet de sager, jeg har haft, som skulle appelleres fra landsret til højesteret, og jeg har meget svært ved at se, at de krav, der stilles til en sagførers procedureevne, er større i højesteret end i landsret. Jeg vil snarere sige, de er mindre, fordi man i landsretten har umiddelbar bevisførelse, og efter min opfattelse kræver dette meget mere af den procederende sagfører, idet han eller hun skal være i stand til at udnytte den umiddelbare bevisførelse på den rigtige måde. De beviser, der fremkommer under selve afhøringen i landsretten, kan ofte stille sådanne krav til ændring af hele procedurens indhold og form, at det er vanskeligt at forberede hele proceduren i en landsretssag, medens man i højesteret ikke er udsat for nogen form for overraskelser eller vendinger i sagen. Man er i højesteret fuldt bekendt med det faktiske materiale, som skal behandles under proceduren, og der er ikke nogen vanskelighed ved på forhånd at gennemgå hvert enkelt trin i bevisbedømmelsen; derfor kan man i ro og mag i forvejen bedømme hele sagens anlæg og den måde, hvorpå den skal føres.

Højesteret har jo i denne sag både sidste gang og nu været modstander af, at højesteretssagførerprøven ophæves, og man har begrundet det med, at man ikke var sikker på, at de landsretssagførere, der skulle procedere i højesteret, var egnede til at fremlægge sagen på en sådan måde, at det var forsvarligt, når man tager i betragtning, at højesteret er den sidste instans og den instans, hvis afgørelser mange gange skal danne grundlag for den fremtidige bedømmelse af forhold af lignende karakter. Det forekommer mig at være en ejendommelig problemstilling, der har foreligget siden 1932. Det er jo sådan, at en landsretssagfører nu efter 8 års praksis som landsretssagfører procederer sine egne og sin fuldmægtigs sager for højesteret, og det sker i så stor udstrækning, at 30 pct. af samtlige